

LIFE14 GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

[Ακρωνύμιο: LIFE Natura Themis]

Διαδικτυακή Ενημερωτική Ημερίδα

Δικαίωμα και Ευθύνη για το Περιβάλλον

Έργο LIFE NATURA THEMIS

Τετάρτη 7 Απριλίου 2021

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE14 GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

[Ακρωνύμιο: LIFE Natura Themis]

Περιβαλλοντική Ευθύνη & Βιοποικιλότητα

Σταυρούλα Χριστοδουλοπούλου

Εξωτερική Συνεργάτης

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE “Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση” της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE14 GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη»

[Ακρωνύμιο: LIFE Natura Themis]

Υπάρχει η περιβαλλοντική παραβατικότητα;

Καταγράφεται στη χώρα;

**Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον**

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Βασικοί στόχοι του έργου

- Η συνειδητοποίηση εκ μέρους των φορέων ότι το **περιβαλλοντικό έγκλημα αποτελεί ένα ξεχωριστό πεδίο του Ποινικού Δικαίου** και ότι **υπάρχει ατομική ευθύνη** για την πρόληψη και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημιάς.
- Η τεκμηρίωση ότι η ορθή εφαρμογή του Περιβαλλοντικού Δικαίου **προάγει την τοπική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή**, ενώ παράλληλα **εξασφαλίζει την ορθή χρήση των φυσικών πόρων**.
- Η **καλλιέργεια δεξιοτήτων και ικανοτήτων** σε ομάδες άμεσα εμπλεκόμενες με το έργο, ώστε να ενσωματώσουν θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας, πρόληψης & αποφυγής της περιβαλλοντικής ζημιάς, αποτελεσματικής δίωξης και καλύτερης αποκατάστασης.
- Η **ενημέρωση των κατοίκων** σχετικά με το καθεστώς των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 για την παράνομη δραστηριότητα στις περιοχές τους, που έχει επίπτωση στην τοπική ανάπτυξη, στην κοινωνική συνοχή και στην οικονομική τους πρόοδο.

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

LIFE14 GIE/GR/000026 – LIFE Natura Themis

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Το Δίκτυο NATURA 2000

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών «NATURA 2000» αποτελεί το βασικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε. για την προστασία της βιοποικιλότητας.

- 54 περιοχές
- 31,8% της Κρήτης
- 28 Ειδικές Ζώνες Διατήρησης
- 25 Ζώνες Ειδικής Προστασίας
- 1 περιοχή ΕΖΔ + ΖΕΠ

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE “Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση” της Ευρωπαϊκής Επιτροπής /ΕΑΣΜΕ, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Παρατηρητηρίων Περιβαλλοντικού Δικαίου & Γεωπληροφορικός Χάρτης Δημιουργία

παρακολούθηση, περιγραφή & ανάλυση περιβαλλοντικού εγκλήματος στην περιοχή ευθύνης τους, Βοηθητική δράση, στο έργο των τοπικών υπηρεσιών.

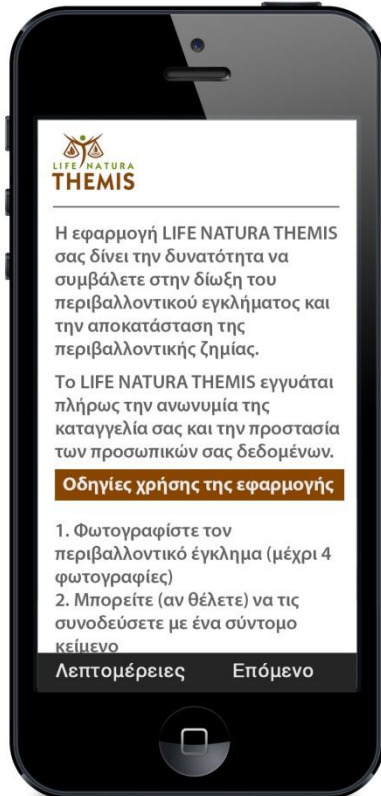
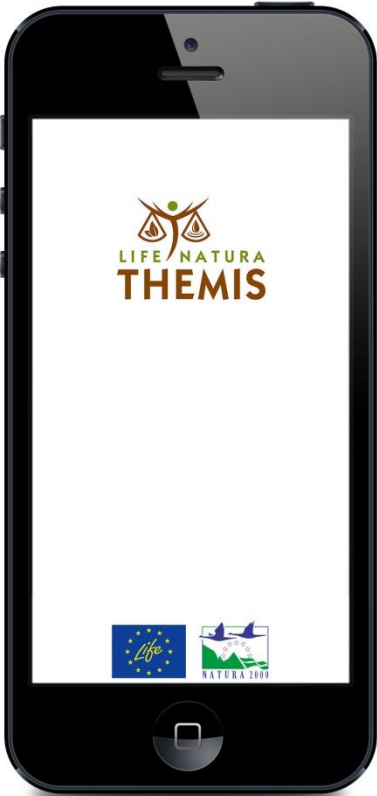
(στοιχεία από : Δικαστήρια όλων των βαθμίδων της Κρήτης, Αστυνομικά Τμήματα, Λιμενικό & Πυροσβεστικό Σώμα, διοικητικές υπηρεσίες με προανακριτικές αρμοδιότητες)

Κατέβασμα ως:

Ποσοστό καταγεγραμμένων περιστατικών 90 %

Περιοχή	Ποσοστό καταγεγραμμένων περιστατικών
Χανιά	135
Γεώργιο	119
Ρεθύμνο	110
Ηράκλειο	67
Μαρία	58
Αγ. Νικόλαος	38
Μαρία	22
Ελάφια	16
Βαί	14
Κατω Ζάκρος	3
Μακρύ Γιώ	6
Ιεράπετρα	55
Τέρψο	40
Τορούτσου	18
Λέν	20
Ματάλα	20
Μαίρες	35
Αγ. Γαλήνη	15
Πλάκια	19
Χώρα Σφακιών	7
Σφακιά	14
Σαυαρία	11
Παλιόχο	33
Παλιόχο	30
Κολυμπί	46
Κολυμπί	15
Κολυμπί	25

Εξειδικευμένα εργαλεία:
Εφαρμογή για έξυπνες συσκευές

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE “Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση” της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Παραδείγματα που θα μπορούσαν να εμπίπτουν στην ΟΠΕ από καθημερινές δραστηριότητες

**Ζημία στη
βιοποικιλότητα
π.χ. σε οικότοπο
προτεραιότητας
(εκτός του ότι
απαγορεύεται η
ελεύθερη κατασκήνωση)**

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Τι είναι η περιβαλλοντική ευθύνη;

Πολύ συνοπτικά, η αρχή: Ο ρυπαίνων πληρώνει

Βασίζεται στην ευρωπαϊκή **Οδηγία 2004/35/ΕΚ**.

Σκοπός αυτής: η πρόληψη και η αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών, που προκαλούνται από την άσκηση δραστηριοτήτων σε:

- **Προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικοτόπους**, σύμφωνα με τις Οδηγίες 2009/147/ΕΚ και 92/43/ΕΚ (οποιαδήποτε ζημία έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες για την επίτευξη ή τη διαφύλαξη της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης αυτών των οικοτόπων ή ειδών)
- **Υδατα**, σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ (οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς, την οικολογική, χημική ή/και ποσοτική κατάσταση, ή/και το οικολογικό δυναμικό των υδάτων)
- **Έδαφος**, όταν η μόλυνση δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

Το πνεύμα σύνταξης της Οδηγίας και του Π.Δ. ενσωμάτωσης δεν είναι η τιμωρία. Είναι η πρόληψη.

Ο νόμος θέτει κυρίως το πλαίσιο για την ανάληψη της ευθύνης για την πρόκληση της περιβαλλοντικής ζημιάς και της αποκατάστασής της.

Οι περιβαλλοντικές ζημιές όμως:

- ✓ Δεν είναι πάντα αντιστρέψιμες ή αποκαταστάσιμες
- ✓ Κοστίζουν πολύ ακριβά οικονομικά
- ✓ Κοστίζουν πολύ ακριβά κοινωνικά
- ✓ Κοστίζουν πολύ ακριβά πολιτισμικά
- ✓ Κοστίζουν απώλεια φυσικού κεφαλαίου και πόρων
- ✓ **Η αξία των πόρων και του περιβάλλοντος είναι εγγενής και αυθύπαρκτη. Δεν αποτιμάται με οικονομικούς όρους.**

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Μυωξός

Βιολογική ποικιλότητα: το σύνολο
γονιδίων
βιολογικών ειδών &
οικοσυστημάτων μιας περιοχής!

Λιακόνι

Μυγαλή

Μαλοτύρα

Ποσειδωνία

Κράταιγος

LIFE14 GIE/GR/000026 – LIFE Natura Themis

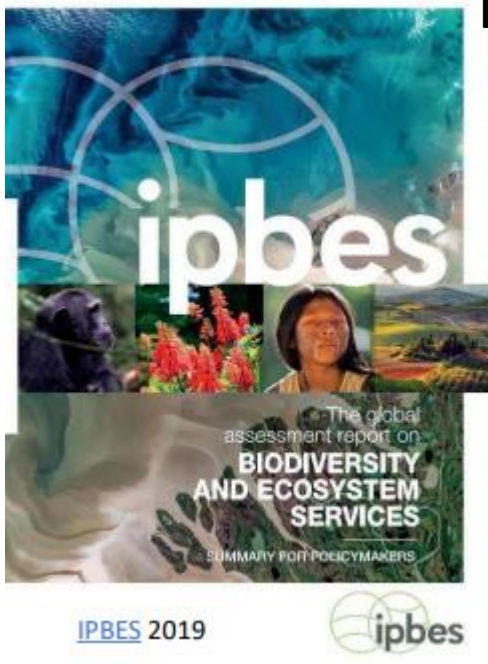
«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Η ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ , που σήμερα χάνεται με ταχείς ρυθμούς

ΛΟΓΟΙ ΜΕΙΩΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ

1. Η αλλαγή χρήσης γης
2. Εκμετάλλευση φυσικών πόρων
3. Κλιματική αλλαγή
4. Ρύπανση
5. Χωροκατακτητικά είδη

Διακυβερνητική Πλατφόρμα Επιστήμης-
Πολιτικής για τη Βιοποικιλότητα και τις Οικοσυστημικές
Υπηρεσίες <https://ipbes.net/>
Ιδρύθηκε το 2012 υπό την
αιγίδα του περιβαλλοντικού προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών - UNEP

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής /EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE14 GIE/GR/000026 – LIFE Natura Themis

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Υπηρεσίες των οικοσυστημάτων

Οικοσύστημα

Κοινωνία

14 από τις 18 οικοσυστημικές υπηρεσίες φθίνουν

Υπηρεσίες παροχής αγαθών ↑: αύξηση της έκτασης της γεωργικής γης για παροχή τροφής, βιοκαυσίμων, υλικών

Παραγωγικότητα ↓: μείωση στο 23% οικοσυστημάτων του πλανήτη

Επικονίαση ↓: Απώλεια 235-577 δις \$ ετησίως στην παγκόσμια αγροτική παραγωγή

Παράκτια οικοσυστήματα ↓ → Κίνδυνος από πλημύρες & τυφώνες ⇒ Κίνδυνος για 100-300 εκ. ανθρώπους

Απορρόφηση ανθρωπογενών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα ↓ ⇒ Κλιματική ρύθμιση ↓ ⇒ Επυπτώσεις κλιματικής αλλαγής ↑

Τα οφέλη που έχει ο άνθρωπος από το φυσικό περιβάλλον

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής /EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

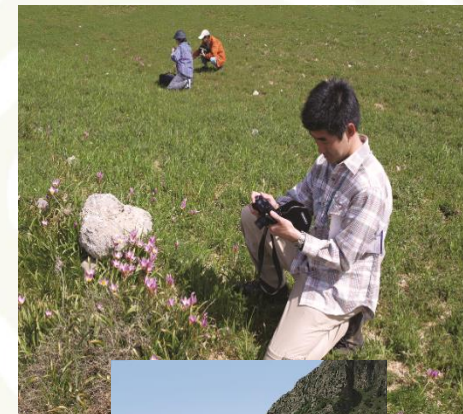
LIFE14 GIE/GR/000026 – LIFE Natura Themis

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Πολιτισμικές Υπηρεσίες

Για την αισθητική απόλαυση,
ευκαιρίες για αναψυχή και τουρισμό,
καλλιτεχνική έμπνευση, πνευματική
ευημερία, εκπαίδευση.

- Αγροτουρισμός
- Οινοτουρισμός
- Παρακολούθηση πουλιών
- Ποδηλασία
- Πεζοπορία
- Κυνήγι

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής /EASME, ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Η προστασία των Όρνιων στη Μεσόγειο, έχει επιφέρει οικονομικά οφέλη από την ανάπτυξη του οικοτουρισμού (400-800 € άτομο / εβδομάδα) μέσω της παρατήρησης και φωτογράφισης των πουλιών.

Λέσβος

- ✓ 4000 ορνιθοπαρατηρητές το χρόνο.
- ✓ 1.000.000 € (εστίαση, διανυκτέρευση, ενοικίαση αυτοκινήτων)

Φορέας

Υποδομές & Ενέργειες

Αποτελέσματα

WWF Ελλάς
Πρόγραμμα Δαδιάς

Νομαρχία Έβρου
Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ
Δασαρχείο

Δημοτική
Οικοτουριστική
Επιχείριση Δαδιάς

- Ξενώνας
- Εξοπλισμός δασικού οικήματος ως χώρου φιλοξενίας εθελοντών - ερευνητών
- Εκπαίδευση ξεναγών
- Εθελοντικές κατασκηνώσεις
- Εκδόσεις
- Σεμινάρια
- Διαφήμιση
- Κατασκευή Νέου Κέντρου Ενημέρωσης
- Επέκταση Παρατηρητηρίου
- Δημιουργία κλουβιών φιλοξενίας τραυματισμένων πουλιών
- Αναψυκτήριο
- Διαδρομές με λεωφορείο στο Παρατηρητήριο
- Ξενάγηση στο Παρατηρητήριο

1. Αύξηση επισκεπτών
(1994: 1806 άτομα
2002 : 45.000 άτομα)
2. Ευαισθητοποίηση
3. Παροχή υπηρεσιών
4. Δημιουργία θέσεων εργασίας
5. Μείωση της ανεργίας
6. Μείωση της εσωτερικής μετανάστευσης
7. Προώθηση συνεργασίας μεταξύ τοπικών φορέων

Αγροτική Πολιτική Ποιότητας (Quality Policy)

Νομοθετική/ θεσμοθετική υποστήριξη της ταυτοποίησης/ εμπορίας συγκεκριμένων προϊόντων υψηλής ποιότητας, συνήθως με έντονο τοπικό χαρακτήρα.

Η ΕΕ έχει θεσμοθετήσει ήδη από το 1992 το πλαίσιο προώθησης & προστασίας τροφίμων (Κανονισμός 2081/92), που περιλαμβάνει τις κατηγορίες των προϊόντων:

- Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ)

Προϊόντα των οποίων η παραγωγή, μεταποίηση και επεξεργασία πραγματοποιείται σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, με συγκεκριμένη διαδικασία.

- Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ)

Προϊόντα των οποίων η γεωγραφική ταυτότητα πρέπει να αφορά τουλάχιστον ένα από τα στάδια της παραγωγής, μεταποίησης και επεξεργασίας. Επιπλέον, χρειάζεται το προϊόν να επωφελείται του καλού του ονόματος.

- Ειδικά Παραδοσιακά Προϊόντα Εγγυημένα (ΕΠΠΕ)

Ο όρος αυτός δεν αναφέρεται στην προέλευση του προϊόντος, αλλά αποσκοπεί στην ανάδειξη του παραδοσιακού του χαρακτήρα, όσο αφορά τη σύνθεση ή τον τρόπο παραγωγής.

**Τελικά, η προστασία του περιβάλλοντος
είναι δικαίωμα, ευθύνη ή υποχρέωση;**

**«Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού
περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του
κράτους και δικαίωμα του καθενός...»**

Σύνταγμα της Ελλάδας, άρθρο 24 παρ. 1

